

Flaggið veittrar yvir einum fólki ið hevur sína royndarstund

75 ár eru liðin, síðani Merkið sá dagsins ljós og vit vundu tað í húnar hátt í bygðum og býum. Krossin í flagginum hevur fólk okkara átt í túsund ár, og tað var trúgvín á henda kross, sum varðveitti fedrar okkara, og krossurin vil eisini bjarga okkum sum fólk, um vit seta álit okkara á hann segði Jona Henriksen, KFUK-skrivari, í flaggrøðu síni í Havn mánaðagin.

Hon vísti á, at flaggið sær yvir eitt alfavurt land, men tað veittrar eisini yvir einum fólki, sum hevur sína royndarstund. Vit prenta røðu hennara:

Góða samkoma, góðu skótar, smáskótar og leiðarar.

Í ár er flagg okkara, vakra triliitta krossmerki okkara,

75 ár.

Á einum síkum stórum flaggdegi sum hesum kemur okkum í huga tey, ið

byrjaðu og tey mongu, sum stríddust fyri flaggi okkara, og vit minnas tey við takksemi.

Sum amt við serstöðu so var Dannebrog flaggið, men hetta var og bleiv eitt danskt flagg – alla æru og virðing fyri tí.

Eins og aðrar tjóðir ynsktu føroyingar at fáa egið flagg, og nakað út í seinnu helvt av 19. øld fingur fólk sær veðramerki sum flagg, og varð hetta nýtt á fólkafundum, veitslum og í brúðleypi.

Aftan á tiltikna jóla fundin í 1988, har føroyingafelag varð sett á stovn, kveiktist tjóðskaparkenslan av álvara, og nú verða eisini tjaldursmerki nýtt.

So kemur árið 1919: Føroyskir studentar í Keypmannahavn settu sær fyrri at gera uppskot til eitt rættuligt flagg í staðin fyri veðra- og tjaldursmerkini. Hesi ungumenni vóru Jens Oliver Lisberg, Pauli Dahl, Louis Zachariassen, Janus Øssursson og Emil Joensen. Og tað verður Jens Oliver, ið teknar okkara triliitta krossmerki; vakrari flagg kundu vit ikki fáa.

Unga havnargentan Minna hjá Sigmundi á Argjum, ið var stódd niðri, seymaði eitt borðflagg eftir tekningini. Síðan vóru nøkur afturat fingin frá flaggverksmiðju og fagnaðurin var stórur, tá Louis Zachariassen á fóstuveitslu í Føroyingafelagnum 2. mars avdukaði hesi føgru merki.

Jens Oliver Lisberg fær síðan flaggið gjørt í vanligari stódd og hevur tað heim við sær, tá hann fer í summarfrí. Í heimbygd hansara Fámjin varð tað fyrstu ferð vundið á stong í Føroyum hin 22. juni 1919, 700 ár og 7 dagar eftir at danir fingur teirra flagg.

Myndir Jens C. Vang

Einki flaggdagshald uttan børn

Jona Henriksen helt flaggdagsrøðuna

Ættarfólk Jens Olivers hava stóra tøkk uppiborna fyrri at hava varðveitt fyrsta flagg okkara og givið tí vakrasta staðið at verða goymt í – Fámjins kirkju.

Í byrjanini varð flaggið kallað studentaflaggið, men næstan beinanvegin fekk tað navnið Merkið.

Eisini her á landi fóru fólk undir at arbeiða fyrri at veita Merkinum sóma. Talan var um feløg, politikarar og einstaklingar, bæði menn og kvinnur.

Nú vit eru her í Havn, er vert at nevna, at hin 14. juni 1920 stovnaðu ungfolk her á staðnum eitt ungmannafelag við navninum »Merkið« og í endamálsgreinini varð sett, at virkast skuldi fyrri felagsmerkinum og fremja kunnleika um tað. T.d. skuldu limir royna at fáa heim teirra at flagga.

Fyrsta húsið í Havn, sum flaggaði við Merkinum, var hjá Sandoyar-Andrias, pápa Janus Øssursson, og næsta húsið var Háskúlin, har Merkið hevði sínar fundir. So við og við komu fleiri fløgg og tað sama hendi úti um landið, har eisini fleiri ungmannafeløg vóru sett á stovn.

Til 1 ára veitsluna hjá felagnum »Merkið« ynsktu tey at fáa ein sang til flaggið. Farið varð til Hans Andrias Diurhuus, sum

yrti »Kvæðið til Merkins«, ið gjørdist flaggsangur okkara, sum á hesi veitslu fyrstu ferð varð sungin av teimum báðum Bergljót og Jóannes av Skarði.

20 ár eftir at vit fingur flaggið vóru K.F.U.K.-skótarir á landslegu í Danmark. Marsjerandi inn á Árhús Stadion við flagginum á odda vórðu tær stóðgáðar av krúnprinsinum, seinni Fríðrikur kongur, sum segði nakað soleiðis við tær: »At tær høvdu hansara kongaliga loyvi at fara allastaðni við flagginum«.

Í 1940 9. apríl verður Danmark hersett av týskinum og Føroyar av Bretum 14. apríl. Flaggsurningurin tók seg upp av álvara – ella beinari flaggstriðið.

Fiskiskipini høvdu higar til sigt undir Dannebrog, men tað kundu tey sjálvsagt ikki nú, annars vórðu tey søkt av Bretum, so annað flagg mátti til, og vit høvdu jú okkara egna, men onkur vildi hava grønt flagg. Samráðingar og fundir vóru nógvir, men Merkið átti tí betur góðar stríðsmenn. Torført er at nevna nøvn, men eitt felag má nevast. Føroya Skipara- og Navigatørfelag, við ídna formanni